

Handläggare:
Solveig Svedgård
Region Ytterstad
Dnr 2003-000-01118

2004-04-27

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Stadsdelsförnyelse – för ökad delaktighet och en långsiktigt positiv utveckling i Stockholms ytterstad. Förslag till riktlinjer och organisation för gatu- och fastighetskontorets arbete inom stadsdelsförnyelsen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden godkänner föreslagen arbetsordning för kontorets insatser inom ramen för stadsdelsförnyelsen.
2. Nämnden beslutar underrätta berörda stadsdelsnämnder om beslutet

Olle Zetterberg

Solveig Svedgård

SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige beslutade den 8 september 2003 att anta riktlinjer för Stadsdelsförnyelsen. Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning har det övergripande ansvaret för satsningen. Uppdraget är att utifrån ett tillväxtperspektiv skapa ett sammanhållet lokalt utvecklingsarbete. Stadsdelsförnyelsen fokuserar på de utvalda områdenas tillgångar och utvecklingsmöjligheter. Med utgångspunkt från integrationsfrämjande perspektiv har ett antal övergripande målformuleringar fastställts. Utifrån kommunfullmäktiges beslut har nämnden fått flera uppdrag. Kontoret har inte erhållit några särskilda medel för deltagandet i stadsdelsförnyelsen.

I tjänsteutlåtandet redovisar kontoret de arbeten som pågår inom de övergripande målområdena för stadsdelsförnyelsen samt organisation och administrativa rutiner för det fortsatta arbetet. Även om stadsdelsnämnderna har budget och samordningsansvar måste enhetliga rutiner för samtliga stadsdelsförvaltningar tillämpas. Kontoret avser genomföra de åtgärder som är kopplade till stadsdelsförnyelsen inom den befintliga organisationen, samordnat med andra pågående satsningar och visioner och med de kanaler för samråd som finns med stadsdelsförvaltningarna i samband med projekt och verksamhetsprogram.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 8 september 2003 att anta riktlinjer för Stadsdelsförnyelsen (utl. 2003:72).

Satsningen omfattar nio stadsdelsnämnder, nämligen Enskede-Årsta, Farsta, Hässelby-Vällingby, Kista, Rinkeby, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta och Vantör.

Facknämnder och bolag som berörs av satsningen är gatu- och fastighetsnämnden, idrottsnämnden, integrationsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, näringslivsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmuseinämnden och utbildningsnämnden samt de kommunala bolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Centrum Kompaniet i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB och Stockholms Stadsteater AB.

Stockholms stad och de kommunala fastighetsbolagen svarar årligen för vardera 75 mnkr av de totalt 600 mnkr som utgör satsningen på stadsdelsförnyelse under innevarande mandatperiod (2003-2006). Stadens insats (dvs. 300 mnkr) skall finansieras av reavinster från fastighetsförsäljningar.

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning har det övergripande ansvaret för satsningen. En central styrgrupp har inrättats. Medverkande stadsdelsnämnder har samordningsansvaret för såväl egna insatser som övriga insatser organiserade under berörda facknämnder och bolag.

Uppdraget är att utifrån ett tillväxtperspektiv skapa ett sammanhållet lokalt utvecklingsarbete. Det skall redovisas i lokala framtidsscenarier eller framtidsvisioner framtagna i samverkan mellan boende och lokala aktörer. Stadsdelsnämnderna skall också upprätta en kommunikationsplan samt utveckla arbetsmetoder som inspirerar medborgarna att delta i arbetet. Lokala mötes- och arbetsformer skall utvecklas i samverkan med boende och föreningsliv.

Stadsdelsförvaltningarna har fått i uppdrag att finna former för lokal samverkan med berörda facknämnder och bolag.

Stadsdelsförnyelsen fokuserar på de utvalda områdenas tillgångar och utvecklingsmöjligheter. Med utgångspunkt från integrationsfrämjande perspektiv har följande övergripande målformuleringar fastställts:

- Förutsättningar ska skapas för ökad tillväxt och ekonomisk utveckling i hela staden genom insatser i ytterstaden som rör boende och bostadsförsörjning, nya arbetsplatser och goda näringslivsvillkor samt fysisk och elektronisk infrastruktur.

- Skillnaderna ska minskas mellan olika delar av staden avseende sysselsättnings- och utbildningsnivåer, hälsa, trygghet och trivsel samt tillgång till service, kultur och fritidsaktiviteter.
- Medborgarnas möjligheter att delta i planerings- och beslutsprocesser och att ha ett direkt inflytande över gemensamma angelägenheter ska ökas, bl a genom utvecklandet av nya mötesformer som präglas av öppenhet och insyn.

Gatu- och fastighetskontorets uppdrag

Utifrån kommunfullmäktiges beslut har nämnden fått dels ett ökat försäljningsbeting, dels i uppdrag att i verksamhetsprogrammet formulera egna konkreta mål för sin medverkan i utvecklingsarbetet i ytterstaden samt ange på vilket sätt kontoret i sin ordinarie verksamhet avser att medverka i utvecklingsarbetet. Kontoret har inte erhållit några särskilda medel för deltagandet i stadsdelsförnyelsen.

I uppdraget ingår att bidra till ökad grad av samverkan mellan olika insatser i ytterstaden samt bidra till att utarbeta konkreta samverkansformer mellan stadsdelsnämnder och gatu- och fastighetsnämnden.

Att formulera detta uppdrag i verksamhetsprogrammet för 2004 var inte möjligt eftersom stadsdelsnämnderna behövde tid att starta och organisera sitt arbete först.

Den 9 mars 2004 genomförde Gatu- och fastighetskontoret en workshop där samtliga stadsdelsnämnder inom stadsdelsförnyelsen deltog för att diskutera gatu- och fastighetskontorets medverkan, samarbetsrutiner, organisation och hanteringsordningar. Kontoret fick även ta del av lokala framtidsvisioner och handlingsprogram.

Stadsdelsförvaltningarna har därefter aktualiserat konkreta projekt som rör den fysiska utformningen och där man velat ha gatu- och fastighetskontorets medverkan. En dialog har påbörjats och antalet projekt utökas successivt.

Kontorets förslag till riktlinjer

? *Inom ordinarie verksamhet*

En av gatu- och fastighetskontorets huvuduppgifter är att medverka i utvecklingen av stadens fysiska miljö. En prioriterad uppgift är uppdraget att tillskapa 20 000 nya bostäder under innevarande mandatperiod. Det stora flertalet av dessa kommer att byggas i ytterstaden och måste ses som ett av de största och mest konkreta utvecklingsprojekten för ytterstaden. Till detta kommer det löpande arbetet med att ta fram av mark för nya arbetsplatser, bygga ut infrastrukturen, tillgodose behov av rekreativsområden till följd av utbyggnaden samt att rusta upp och värna staden grönområden.

Arbetet med de 20 000 bostäderna understryker att kontorets arbete i ytterstaden sker i den reguljära verksamheten på region ytterstads olika byråer. Det är i linjearbetet som bostadsprojekt, park- och gatufrågor m fl frågor kontinuerligt hanteras. Det är inom ramen för detta arbete som budget och prioriteringsfrågor avgörs som påverkar omfattning och takt av insatser i ytterstaden. Och sist men inte minst det är i detta arbete som både det lagbundna samrådsarbetet samt övrigt samrådsarbete sker.

? *Inom de övergripande målområdena för stadsdelsförnyelsen*

MÅL: Förutsättningar för ökad tillväxt och ekonomisk utveckling i hela staden genom insatser i ytterstaden som rör boende och bostadsförsörjning, nya arbetsplatser och goda näringslivsvillkor samt fysisk och elektronisk infrastruktur.

Inom detta område arbetar kontoret konkret med att

- ☒ anvisa mark för bostäder och arbetsplatser i ytterstaden
- ☒ bidra till förbättrade förutsättningar för näringslivet i ytterstaden
- ☒ infrastrukturutbyggnad

MÅL: Skillnaderna ska minskas mellan olika delar av staden av seende sysselsättnings- och utbildningsnivåer, hälsa, trygghet och trivsel samt tillgång till service, kultur och fritidsaktiviteter.

Inom detta område arbetar kontoret konkret med att

- ☒ bidra till ökad trygghet genom bättre belysning och klottersanering
- ☒ medverka till en hållbar utveckling och sunda hus
- ☒ upprustning av parker och naturvårdsområden
- ☒ insatser för levande centrum

MÅL: Medborgarnas möjligheter att delta i planerings- och beslutsprocesser och att ha ett direkt inflytande över gemensamma angelägenheter ska ökas, bl a genom utvecklandet av nya mötesformer som präglas av öppenhet och insyn.

Inom detta område arbetar kontoret konkret med

- ☒ information och samråd i planeringsprocessen

Enligt plan- och bygglagen skall samråd med boende avhållas vid exploateringsprojekt. Gatu- och fastighetsnämnden har härutöver beslutat att samråd även skall genomföras vid större park- och gatuombyggnader, sk utökat samråd, för att förstärka medborgarna möjligheter till insyn. Gatu- och fastighetskontoret har utarbetat detaljerade rutiner för dessa, vilka genomförs i samarbete med respektive stadsdelsförvaltning. Samverkansformerna har successivt utvecklats och informations- och samrådsmöten genomförs i flertalet projekt, även mindre och okontroversiella.

- ☒ insatser inom tillgänglighetsprogrammet, där de lokala handikappråden tar aktiv del i de lokala frågorna.

Samordning med pågående satsningar och visioner

Kontoret har tagit mycket aktiv del i uppbyggnaden av de av kommunfullmäktige beslutade visionerna för ytterstaden – Kistavisionen och Söderortsvisionen.

Båda visionerna innebär ett långsiktigt arbete och en långsiktig kraftsamling från stadens egna verksamheter, men också från externa aktörer. Inom ramarna för Söderorts och Kista visionerna pågår ett aktivt samarbete mellan kontoret och företagare, fastighetsägare, grannkommuner m fl. Även med berörda stadsdelsförvaltningar finns här ett utvecklat samarbete

Organisation och administrativa rutiner

Gatu- och fastighetskontoret avser inte att bygga en separat organisation för stadsdelsförnyelsen. Kontoret anser att kontakter sker bäst i linjeorganisationen och att det redan finns väl utarbetade samarbetsformer som är lämpliga att bygga vidare på. Denna uppfattning stöddes av stadsdelsförvaltningarna vid den workshop som genomfördes under mars månad. Detta ställer dock krav på utbildningsinsatser internt inom kontoret rörande målen för stadsdelsförnyelsen, vissa nya rutiner mm.

Redan i dag hålls kontinuerliga kontakter med företrädare för stadsdelsförvaltningarna. För varje stadsdelsnämnd finns en områdesgrupp som består av representanter för olika professioner vid region ytterstads markbyrå, park- och gatubyrå samt drift- och underhållsbyrå och stadsdelsförvaltningarnas tekniskt ansvariga. Grupperna träffas regelbundet för genomgång och diskussion kring aktuella och kommande projekt och samverkansfrågor. De nya lokala utvecklingssamordnarna bör ingå i dessa grupper.

I samband med program- och detaljplanearbeten liksom i utformningen av kontorets investeringar på allmän mark ingår redan i dag representanter för stadsdelsnämnderna i projektgrupperna. Kontoret begär vid varje projekts uppstart att stadsdelsdirektören ska utse en medarbetare som kan medverka och svara för stadsdelsnämndens intressen. Ett omfattande samråd genomförs i flertalet projekt, även mindre och okontroversiella. Kontoret deltar vid ytterligare informationsträffar när detta är påkallat.

Inför upprättandet av Gatu- och fastighetsnämndens verksamhetsprogram inhämtas stadsdelsnämndernas förslag och önskemål om nya projekt eller andra åtgärder samt prioriteringar. Förvaltningarna träffas och diskuterar förslagen innan gatu- och fastighetskontoret lämnat sitt slutliga förslag till nämnden.

Även om stadsdelsnämnderna har budget och samordningsansvar för stadsdelsförnyelsen anser gatu- och fastighetskontoret att enhetliga rutiner med samtliga nio stadsdelsförvaltningar måste tillämpas. Kontoret kommer på begäran av stadsdelsförvaltningens ansvariga kontaktperson att utse projektledare och anläggningsansvarig på samma sätt som i kontorets egna projekt. Arbetet kommer att bedrivas enligt kontorets kvalitetsrutiner, vilka är väl kända för stadsdelsförvaltningarna. Kontakter med de boende och ev

utökat samrådsförfarande förutsätts stadsdelsförvaltningarna svara för. Kontoret medverkar vid behov.

Kritik mot tidigare ytterstadssatsning var bl a att det tog allt för lång tid från idé till genomförande. Medvetenheten om normaltider för genomförande av fysiska projekt var låg. Stora krav ställs därför på organisationen kring stadsdelsförnyelsen när man väljer ut den typ av projekt som skall genomföras inom den anvisade ramen. Tydlig information måste redan i inledningen lämnas om hur lång tid de olika faserna för program, projektering och anläggning beräknas ta, och hur länge programmet kan påverkas utan att hela projektet försenas.

Stadsdelsnämnderna har det ekonomiska ansvaret, dvs är betalningsansvariga för projekten. Gatu- och fastighetskontoret har kunskap om projektledning och upphandling. En förutsättning för gatu- och fastighetskontorets medverkan är att projekten är godkända av finanserna. Externa konsult- och entreprenadarbeten som beställs av kontoret kommer att vidarefaktureras. På grund av resursbrist kommer biträdande projektledare och bygglidare att upphandlas .

Ärenden som bidrar till ökade kostnader för gatu- och fastighetskontoret måste passera nämnden. Detta innebär att gemensamma ärenden mellan gatu- och fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna kan bli aktuella..

Gatu- och fastighetskontoret kommer att redovisa sina insatser i samband med verksamhetsberättelsen.

SLUT